

Η ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΑΘΜ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΜΕ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΙΕΒΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΑΘΜ ΣΤΟ ΠΡΩΘΙΕΡΑΡΧΙΚΟ ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΜΕ ΤΗΝ Α.Μ. ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΙΕΒΟΥ
Κ.ΕΠΙΦΑΝΙΟ

(Αλεξάνδρεια, 5η Μαρτίου 2023)

Μακαριώτατε Μητροπολίτα Κιέβου και πάσης Ουκρανίας, ηγαπημένε εν Χριστώ Αδελφέ και Συλλειτουργέ, Κύριε Επιφάνιε,

Με την Χάρη του Ενανθρωπισθέντος Χριστού κοινωνούμε σήμερα με Εσάς στον πάγκαλλο τούτο Ιερό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, στην Πόλη του Μεγάλου Αλεξάνδρου και του Αγίου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Μάρκου και δίδουμε, ως μέλη του Κυριακού Σώματος, ως μέλη της Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας, την ενωτική μαρτυρία του απολυτρωτικού έργου του Κυρίου μας στον σύγχρονο ταραχώδη κόσμο.

Το σημερινό Πατριαρχικό και Πρωθιεραρχικό Συλλείτουργο συμπίπτει με την μεγάλη εορτή του θριάμβου της Ορθοδοξίας κατά την Κυριακή Α' Νηστειών της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Στο Μυστήριο της θείας Ευχαριστίας τελεσιουργείται το αόρατο και ορατό ταυτοχρόνως οντολογικό γεγονός της **ενότητας απάντων των Ορθοδόξων**, της μεταξύ αυτών κοινωνίας και ενότητας. Την ίδια στιγμή η Μυστηριακή αυτή πράξη απηχεί τις μεταξύ ημών αδελφικές σχέσεις, σχέσεις εγκαρδίου εν Χριστώ αγάπης και ομοθυμαδόν συνεργασίας προς δόξαν Θεού και εύκλειαν της Αγιωτάτης Εκκλησίας Του.

Οίκοθεν νοείται ότι η ενότητα των ορθοδόξων λαών ουδόλως πρέπει να αποτελεί μόνον φραστικό σχήμα. Επιβάλλεται όπως αυτή έχει ουσιαστικό νόημα. Η ενότητά μας εδράζεται επί του θεμελίου της πίστεως, το οποίο είναι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, του οποίου το Άγιο Σώμα μερίζεται κατά την θεία Ευχαριστία, αλλ' ού διαιρείται. Η ενότητα της Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας ερείδεται επί των θείων και Ιερών Κανόνων, όπως απεφώνησαν οι Αγίες Οικουμενικές Σύνοδοι και η ανά τους αιώνες διαμορφωθείσα Ιερά Παράδοση και τάξη της Ορθοδοξίας. Η ενότητα των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών τελεσιουργείται μυστηριακώς διὰ της μνημονεύσεως εν τοις Διπτύχοις των Προκαθημένων αυτών, κατά τον καθαγιασμό του άρτου και του οίνου σε Σώμα Άγιον και Αίμα Τίμιον του Χριστού εν τω κοινώ Ποτηρίω. Τούτο το κορυφαίο Μυστήριο αποτελεί το Α και το Ω στην διδασκαλία της Ορθοδοξίας, ως ο Δομήτωρ της Εκκλησίας Κύριος διακελεύει: « Εγώ είμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ» (Αποκ. Α,8).

Μακαριώτατε άγιε Αδελφέ,

Η ιστορία και η παρακαταθήκη της καθ' ημάς παλαιφάτου Εκκλησίας της Αλεξανδρείας άρχεται από των Αποστολικών χρόνων, από του κηρύγματος και της ιδρύσεως Αυτής υπό του Ευαγγελιστού Μάρκου. Η κατ' Αίγυπτον Πόλις του Μεγάλου Αλεξάνδρου, καταστάσα κρηπίς του Χριστιανισμού, ευφημήθη για τον μοναχισμό και την διαμόρφωση της οικουμενικής θεολογικής διδασκαλίας του Χριστιανισμού διὰ των Πατέρων και Διδασκάλων της υπ' ουρανόν Εκκλησίας, των Αγίων Αρχιεπισκόπων Αλεξανδρείας. Ο μοναχισμός εξεπήγασε εκ της Εκκλησίας της Αλεξανδρείας με προεξάρχοντα τον Μέγα Αντώνιο. Εκ της κοιτίδος του ο μοναχισμός διεδόθη κατόπιν στην Παλαιστίνη, στη Συρία, στη Μικρά Ασία, στον Βορρά και την Δύση.

Η πρώτη θεολογική παράδοση της αρχαίας Εκκλησίας ωρμήθη εκ της Αλεξανδρείας και δη εκ της περιωνύμου Κατηχητικής Σχολής αυτής, η οποία ανέδειξε κολοσσιαία πνευματικά αναστήματα, ως ο Κλήμης, ο Ωριγένης, ο Πάνταινος. Ακολουθούν ο Μέγας Αθανάσιος, ο Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης, ο Συνέσιος, ο πολὺς Κύριλλος και τόσοι άλλοι. Είμεθα πεπεισμένοι ότι αυτή διατρανοί την καθολική αναγνώριση και την θεμελιώδη συμβολή του Αποστολικού θρόνου της Αλεξανδρείας στην διαμόρφωση της δογματικής διδασκαλίας, ως και της κατά τα νεώτερα έτη ιεραποστολικής δράσεως αυτού προς ευαγγελισμόν της

ευλογημένης ηπείρου της Αφρικής, της πολυπαθούς γης επί της οποίας άπτονται επί δεκαετίες τα μαρτυρικά και ιεραποστολικά επιτραχήλια δυσαριθμήτων κληρικών του Πατριαρχείου μας προς φωτισμόν και κουφισμόν «τῶν καθημένων εν χώρα και σκιά θανάτου» (Ματ.4,16) Αφρικανών αδελφών μας.

Παρά ταύτα, Μακαριώτατε, κατά τούτην την πανεπίσημον και ενωτική στιγμή της μεταξύ μας κοινωνίας, στο πλαίσιο της προς ημάς Ειρηνικής Επισκέψεώς Σας, κατά την οποία Σας υποδεχόμεθα ως ισότιμο και Κανονικό Προκαθήμενο Εκκλησίας μαρτυρικής και πολυπληθεστάτης, μετά την απολύτως ορθή Κανονικώς και δικαιωματικώς εκχώρηση της Αυτοκεφαλίας υπό του Πανίερου Οικουμενικού Θρόνου και του Σεπτού Προκαθημένου Αυτού, Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ.Βαρθολομαίου προς την καθ' Υμάς Αγιωτάτη Μητρόπολη Κιέβου και πάσης Ουκρανίας, δεν κρύβουμε τον πόνο, τον οποίο φέρουμε στην καρδιά μας μεθ' όλης της Ιεραρχίας, του ιερού κλήρου και του λαού της Πατριαρχικής δικαιοδοσίας μας, για την παράλογη, ανάδελφη, εκδικητική και ως εκ τούτου αντιχριστιανική αντίδραση του Πατριαρχείου Μόσχας προς ημάς, εξαιτίας τούτου του μεγάλου εκκλησιαστικού γεγονότος, δηλονότι της Αυτοκεφάλου καταστάσεως της καθ' Υμάς Αγιωτάτης Εκκλησίας και της εκ μέρους μας αναγνωρίσεως αυτής,

Το Πατριαρχείο Μόσχας και ο νυν Προκαθήμενος αυτού, αυθαιρέτως και απολυταρχικώς αντέδρασαν σε εκκλησιαστική Πράξη ιεροκανονικώς καθιερωθείσα απ'αιώνων, γι' αυτό ληστρικώς και αντικανονικώς εισεπήδησαν στην ενόριο γεωγραφικώς ποιμαντική και πνευματική δικαιοδοσία μας στην Αφρική, ως «λύκοι βαρείς μη φειδόμενοι του ποιμνίου» (Πραξ.20,29), επιχειρούντες να δηλητηριάσουν πνευματικώς τις ευάλωτες ψυχές των νεοφωτίστων γηγενών τέκνων μας, προκειμένου να επιφέρουν την επικατάρατη διάσπαση της Χριστεπωνύμου ποιμνης μας. Σε καιρούς κρίσιμους για την ανθρωπότητα και τον χριστιανικό κόσμο κατακερματίζουν ενσυνειδήτως τον άρραφο χιτώνα του Αρχιποίμενος Χριστού, αντιπελαργούντες όξος και χολή προς την Πρεσβυγενή Εκκλησία των Αλεξανδρέων, η οποία «ον τρόπον όρνις επισυνάγει τα νοσσία αυτής υπό τας πτέρυγας» (Ματθ.23,37), ευεργέτησε την Εκκλησία της Ρωσίας διά της κατοχυρώσεως του δικού της αυτοκεφάλου καθεστώτος.

Οι εκ Βορρά αδελφοί λησμονούν σκοπίμως την μεγάλη ευεργεσία των Πρεσβυγενών Πατριαρχικών θρόνων της Ανατολής, πρωτίστως των Αποστολικών θρόνων Κωνσταντινουπόλεως και Αλεξανδρείας, προς εκχώρηση της αυτοκεφαλίας και της Πατριαρχικής τιμής και αξίας στην Εκκλησία των Ρως, κατόπιν των ασφυκτικών πιέσεων του μονάρχου του Ρωσικού βασιλείου, Τσάρου Φιοντόρ Α' Ιωάννοβιτς (1557-1598). Λησμονούν επιλεκτικώς ότι διά των υπογραφών των μαρτυρικών Προκατόχων μας, σσιδίων Ιερεμίου Β' του Τρανού Κωνσταντινουπόλεως (1536-1595) και Αγίου Μελετίου του Πηγά Αλεξανδρείας (1550-1601), επέχοντος τότε και τον τόπον του Πατριάρχη Αντιοχείας Ιωακείμ, με τη συμμετοχή και του Ιεροσολύμων Σωφρονίου, έλαβαν την πολυπόθητη αυτοκεφαλία τους κατά την Μείζονα Σύνοδο, η οποία συνήλθε στις 12 Φεβρουαρίου 1593 στο Ναό της Θεοτόκου Παραμυθίας Κωνσταντινουπόλεως, υπό την προεδρία του Αγίου Μελετίου Πηγά.

Λησμονούν ανευλαβώς ότι ο Άγιος Προκατοχός μας εισηγήθη τελικώς, κατά την Υπερτελή εκείνη Σύνοδο, την αναβίβαση της Ρωσικής Εκκλησίας σε Πατριαρχείο και την κατάταξη αυτής ως ομοταγούς και συνθρόνου μεταξύ των Ορθοδόξων Εκκλησιών, την άσκηση απ' αυτήν Κανονικής ενορίου δικαιοδοσίας επί της Ρωσίας και των υπερβόρειων χωρών, την κατάταξη στη πέμπτη σε πρεσβεία θέση της μετά το παλαίφατο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και την προσφώνηση του Προκαθημένου αυτής ως «Πατριάρχου Μοσκόβου και πάσης Ρωσίας και των υπερβορείων μερών».

Παραβλέπουν ασεβώς ότι ήταν θεμελιώδους σημασίας και αξίας η παρέμβαση του Πατριάρχου Αλεξανδρείας Αγίου Μελετίου του Πηγά στην οριστική επίλυση, κανονικώ τω τρόπω, της παραχωρήσεως του αυτοκεφάλου στην Ρωσική Εκκλησία και στην κατοχύρωση άπαξ διά παντός της Κανονικότητας του Πατριαρχείου Μόσχας. Δυστυχώς, όμως, τα πρόσφατα σε βάρος μας «τιμωρητικά αντίποινα» εκ μέρους των Ρώσων αδελφών μας,

επειδή απλώς εστάθημεν ιεροκανονικώς στο πλευρό της αρτισυστάτου Αυτοκεφάλου Ουκρανικής Εκκλησίας, αποδεικνύουν με τον πλέον αδυσώπητα ρεαλιστικό και αδιαμφισβήτητο τρόπο, ότι ουδείς ασφαλέστερος εχθρός του ευεργετηθέντος αγνώμονος.

Χείριστον όλων, όμως, τυγχάνει το απολύτως έωλο αφετηριακό επιχείρημα της εν Ρωσία παροικούσης Εκκλησίας, προς αιτιολόγηση της παραπάνω βλασφήμου εισβολής στην Πατριαρχική δικαιοδοσία μας: «δεν άντεχε να κωφεύη στις εκκλήσεις του Αφρικανικού ποιμνίου μας, το οποίο, κατά τα ψευδώς ή τεχνηέντως λεγόμενα, είχε ευαίσθητη ορθόδοξη συνείδηση ως προς την συμπεριφορά μας επί του Ουκρανικού εκκλησιαστικού ζητήματος, επειδή και εμείς εκ των Προκαθημένων των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών κανονικώς και δικαιωματικώς ενηρμονίσθημεν προς τις αποφάσεις του Οικουμενικού Πατριαρχείου περί της Αγιωτάτης Εκκλησίας της Ουκρανίας, συνεπώς κατέστημεν δήθεν σχισματικοί»!!

Σήμερα, λοιπόν, Κυριακή της Ορθοδοξίας του σωτηρίου έτους 2023, δίνουμε με τον πλέον επίσημο τρόπο την δική μας απάντηση προς πάσα κατεύθυνση:

- Ουδεμία Συνοδική Απόφαση Πρεσβυγενούς Εκκλησίας δίδει το δικαίωμα σε άλλη Εκκλησία -και δη νεώτερη χρονικώς- να καταπατεί τους αμετακινήτους Ιερούς Κανόνες και να διαπράττει εισπήδηση στην ενόριο δικαιοδοσία της πρώτης.

- Ουδεμία Συνοδική Απόφαση Πρεσβυγενούς Εκκλησίας δίδει το δικαίωμα σε άλλη Εκκλησία -και δη νεώτερη χρονικώς- να αναπτύσσει νεοφανείς εκκλησιολογικοπολιτικές «θεωρίες» περί διαποιμάνσεως του Ρωσικού κόσμου ανά την υφήλιο επί τη βάσει της εθνικότητας, παντελώς άγνωστες στην Ορθόδοξη εκκλησιολογία, γι' αυτό καταδικασθείσες ήδη Συνοδικώς από το Πατριαρχείο μας.

Επ' αυτών των ευαισθήτων εκκλησιολογικώς ζητημάτων θέτουμε όλες τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες προ των ευθυνών τους, αναμένοντας την εκ μέρους τους άμεση καταδίκη προς αυτές τις αντικανονικές και όθνείες ενέργειες και τις ανήκουστες εκκλησιολογικοπολιτικές «θεωρίες» του Πατριαρχείου Μόσχας, οι οποίες την επαύριον πιθανότατα να κρούσουν και τις δικές τους θύρες με ευφάνταστες αιτιάσεις, αλλά δραματικές πανορθόδοξως συνέπειες.

Καταδικάζουμε λοιπόν με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο σύνολες τις ανωτέρω περιγραφείσες αντικανονικές ενέργειες της Ρωσικής Εκκλησίας εναντίον του Πατριαρχείου μας. «Φίλος μεν Πλάτων, φιλάτη δε η αλήθεια!» (Αριστοτέλης)

Μακαριώτατε άγιε Κιέβου και πάσης Ουκρανίας, Κύριε Επιφάνιε,

Σήμερα βιώνουμε μία ακραία μεταβατική εποχή, βιώνουμε κρισίμους καιρούς αναθεωρήσεως των πάντων. Ο κόσμος βρίσκεται σε καθεστώς αβεβαιότητας και αναζητά με αγωνία μία νέα κατάσταση πραγμάτων. Η βία και ο πόλεμος, η φτώχεια και η εξαθλίωση, η κρίση αρχών και αξιών οδηγούν τόν άνθρωπο σε απελπισία.

Κατ'αυτήν ακριβώς την οριακή στιγμή, η Εκκλησία του Χριστού προσφέρει στον κόσμο την μαρτυρία της υπάρξεως του ζώντος θεού και την ελπίδα της ελεύσεως της Βασιλείας του θεού στην ιστορία. Η πίστη στον Χριστό διέρχεται απαραίτητως από την πίστη στην προσωπική συνείδηση. Ο άνθρωπος, ως εικόνα θεού, έχει ουράνιες ρίζες, είναι ασυγκρίτως μεγαλύτερος από τον κόσμο και την ιστορία. Όταν τον θανατώνουν, ευλογεί τους δήμιους του απευθυνόμενος στην συνείδησή τους. Αρνείται την βία, για να επικαλεσθή την μόνη επανάσταση, η οποία δεν οδηγεί στην δουλεία: την επανάσταση της αυτοσυνειδησίας και της ακεραιότητας.

Κατακλείοντες ευχαριστούμε τον Τριαδικό θεό, που μας αξίωσε σήμερα να ευρισκόμεθα μαζί και να μετέχουμε του συμποσίου της πίστεως. Σεβόμεθα το τίμιο πρόσωπό Σας, διότι υπομονετικώς συσταυρώνεσθε με το πλήρωμα της καθ' Υμάς Εκκλησίας, γι' αυτό και έχετε κερδίσει εντός και εκτός της πατρίδος Σας την αναγνώριση κάθε ανθρώπου

καλής θελήσεως, δίδοντας μαρτυρίας αγαθού και πράου ποιμένος.

Ασπαζόμεθα εν Κυρίω τους συλλειτουργούντες αγίους Αρχιερείς, σύμπασα την εν Ουκρανία σεπτή Ιεραρχία και τον ιερό κλήρο καί επευλογούμε πατρικώς τον ευγενή και πιστό Ουκρανικό λαό, προσεπευχόμενοι όπως ο Ιησούς Χριστός, ο Σωτήρας και Λυτρωτής μας, ο Κύριος της ειρήνης, επιβλέψη επί την άμπελον ταύτην της αδελφής Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Ουκρανίας, λυτρώση από παντός δεινού και στερεώση αυτήν εις αιώνας αιώνων. Γένοιτο!